

Arbeidsmarkt zorg en welzijn Groningen

Maart 2021

Deze factsheet laat de stand van zaken zien op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn in de provincie Groningen. We brengen de ontwikkeling van het aantal werknemers en vacatures naar branche in beeld. De instroom en uitstroom van werknemers komen aan bod. Daarna zoomen we in op het werkplezier, de werkdruk, het opleiden van de huidige medewerkers en de instroom van nieuwe professionals in het beroepsonderwijs. Als laatste een blik op de toekomst: de Groningse prognoses van de personeelstekorten t/m 2030 en de bevolkingsontwikkeling naar leeftijd in 2031 en 2041.

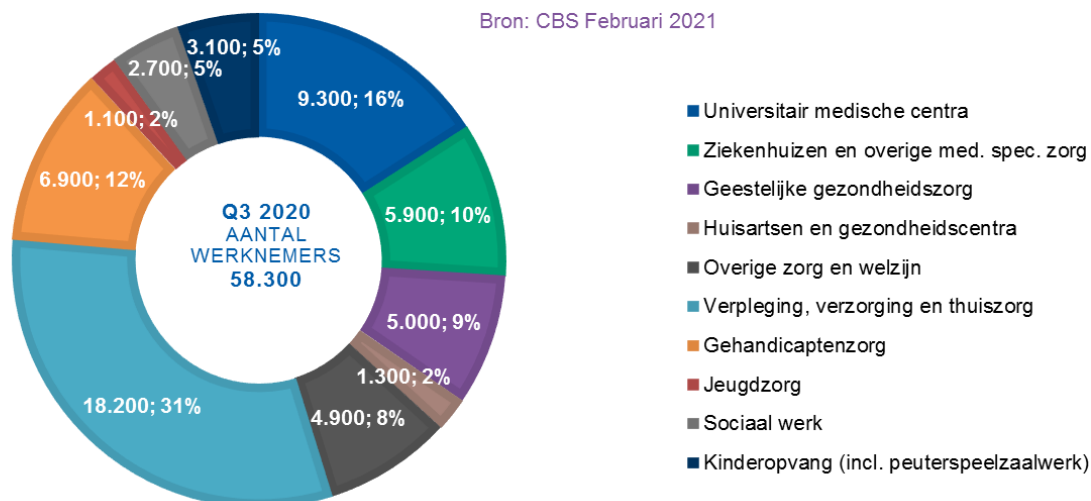
Aantal werknemers zorg en welzijn in Groningen blijft groeien

- Zowel het afgelopen jaar (+1.100, +1,9%) als de afgelopen vijf jaar (+5.700, +10,8%) is het aantal werknemers in de sector zorg en welzijn in provincie Groningen gestegen. In totaal werken er nu ongeveer 58.300 mensen in de Groningse zorg en welzijn.
- Het aantal werknemers in Groningen in alle sectoren is 249.900, dit betekent dat 23,3% van alle werknemers in de sector zorg en welzijn werkt. Dit percentage ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van 17,1%.
- De meeste van deze 58.300 mensen hebben een baan in de branche verpleging, verzorging en thuiszorg (18.200, 31%), universitair medische centra (9.300, 16%) en de gehandicaptenzorg (6.900, 12%).

Ontwikkeling werknemers zorg en welzijn provincie Groningen 2015-2020									
Aantal werknemers						Trend Q3 2015-'20		Trend Q3 2019-'20	
Q3 2015	Q3 2016	Q3 2017	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2020	Aantal	%	Aantal	%
52.600	51.600	53.400	54.600	57.200	58.300	5.700	10,8%	1.100	1,9%

Werknemers naar branche zorg en welzijn Groningen

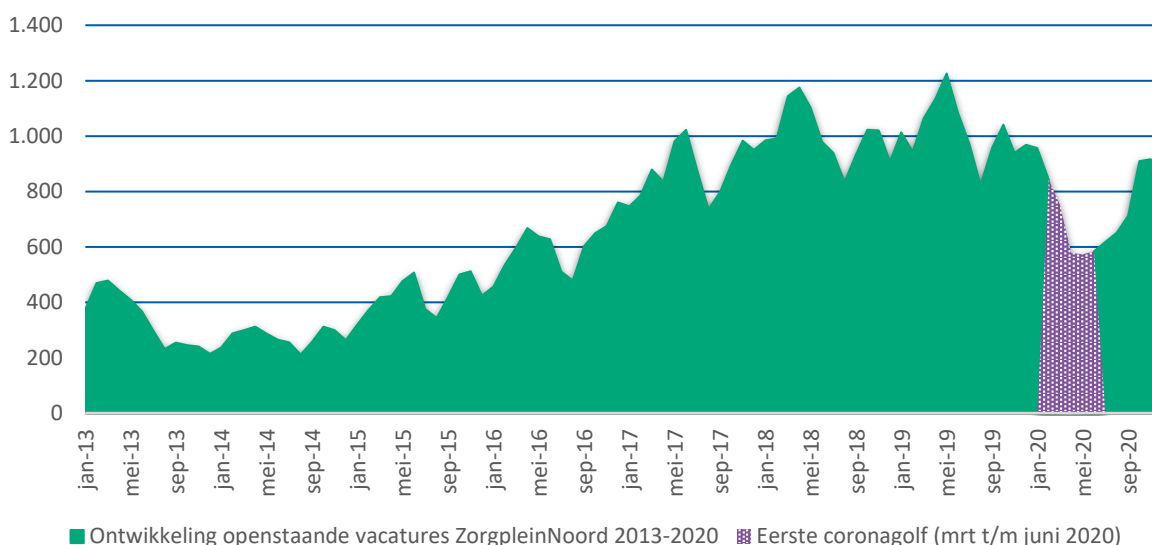
Bron: CBS Februari 2021

Vacatureontwikkeling: Forse daling aantal openstaande vacatures door de coronacrisis, stabilisatie eind 2020

- Nadat het aantal openstaande vacatures in Noord-Nederland op de vacaturesite van ZorgpleinNoord zes jaar achter elkaar is gestegen, is er in 2020 als gevolg van de coronacrisis sprake van een forse daling van het aantal openstaande vacatures.
- Het aantal openstaande vacatures steeg na de eerste coronagolf weer richting het aantal vacatures van 2019. In het laatste kwartaal van 2020 (okt-dec) waren er 238 vacatures minder vergeleken met het laatste kwartaal van 2019 (-8,1%). De tweede coronagolf heeft duidelijk een minder grote invloed op de vacaturecijfers.

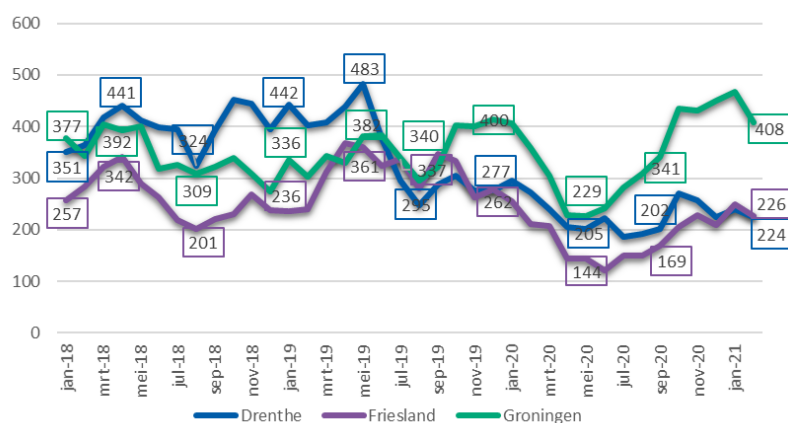
Vacatureontwikkeling 2013-2020

Openstaande vacatures in de provincie Groningen dalen het minst hard

- In provincie Groningen waren in 2020 de meeste vacatures (44,7%), gevolgd door Drenthe (30,9%) en Friesland (24,5%). In 2019 waren de vacatures gelijkmatiger verdeeld over de drie provincies (Groningen 34,9%, Drenthe 34,9% en Friesland 30,2%).
- De daling in 2020 was in de provincie Groningen het minst groot. Ondanks de coronacrisis waren er 240 openstaande vacatures minder in deze provincie (-5,6%). In provincie Drenthe was de daling groter, namelijk 1.471 vacatures minder (-34,7%). In de provincie Friesland was de daling het grootst met 1.482 openstaande vacatures minder dan in 2019 (-40,3%).
- Wat opvalt aan de verdeling van het aantal openstaande vacatures per branche en per functiegroep in de provincie Groningen is dat er vergeleken met de andere twee noordelijke provincies, veel vacatures worden geplaatst in de branche geestelijke gezondheidszorg (976, 24%).

Openstaande vacatures per provincie

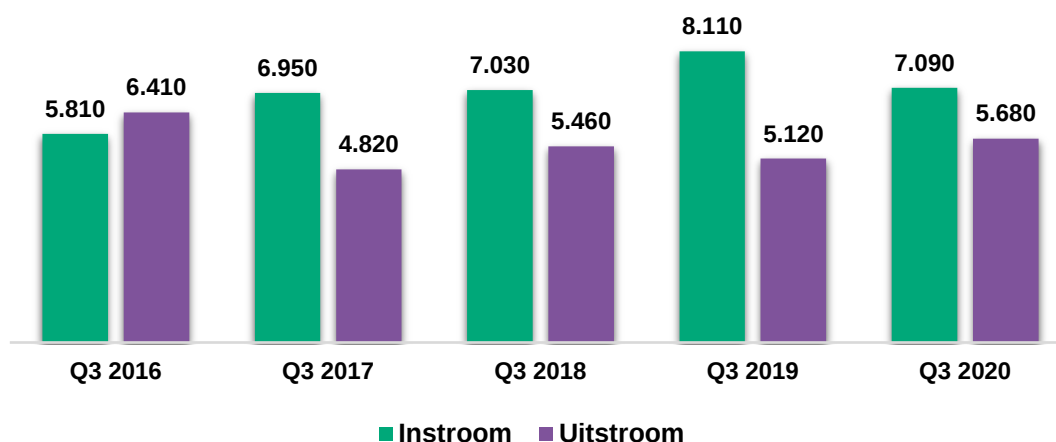

Vacatureontwikkeling Groningen naar branche en functiegroep (mrt 2020 tot mrt 2021)		
Top 3 per branche:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. verpleging, verzorging en thuiszorg	1788	43%
2. geestelijke gezondheidszorg	976	24%
3. gehandicaptenzorg	759	18%
Top 3 Functiegroep:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. sociaal pedagogisch	808	20%
2. verzorgende	722	18%
3. verpleegkundige	630	15%

In- en uitstroom uit de sector 2020: minder instroom en meer uitstroom dan in 2019

- In het afgelopen jaar (Q4 2019 t/m Q3 2020) is het verschil tussen instroom en uitstroom ongeveer 1.410 werknemers, een jaar eerder bedroeg dat saldo nog 2.990 werknemers. De nieuwe instroom van werknemers daalde met 1.020 mensen en de uitstroom nam toe met 560 werknemers.
- In de eerstelijnszorg (exclusief huisartsenzorg) was de uitstroom van personeel zelfs gelijk aan de instroom in de branche. Ook in Drenthe en Friesland daalde de instroom en groeide de uitstroom in vergelijking met 2019.

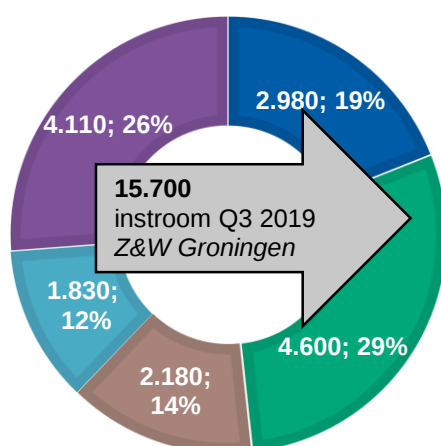
In- en uitstroom zorg en welzijn Groningen

Totale mobiliteit: in 2019 meer instroom van buiten de sector dan baanwisselingen binnen de sector

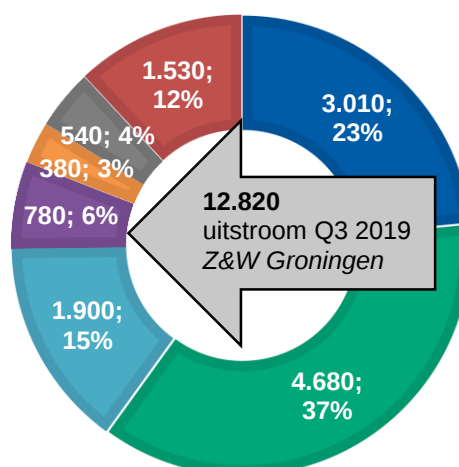
- Als we naar alle mobiliteit in de Groningse zorg- en welzijnssector kijken over 2019, dan is de instroom van nieuwe medewerkers (8.110) groter dan het aantal medewerkers (7.580) dat binnen de sector van baan wisselt. Aan de mobiliteit binnen de sector valt op dat medewerkers vaker een nieuwe baan in een andere zorg- en welzijnsbranche (4.600) vinden dan in dezelfde branche (3.000).
- Van de 8.120 nieuwe medewerkers van buiten de sector is ongeveer de helft zij-instromer of herintreder. De andere helft bestaat uit nieuwe beroepsprofessionals uit het onderwijs of vanuit een inactieve positie.
- Ongeveer 5.130 werknemers verlieten in 2019 de Groningse zorg en welzijn. De meeste uitstromende werknemers (1.900) zijn voor een werkgever in een andere sector gaan werken. Ongeveer 380 zorg- en welzijnswerknemers begonnen voor zichzelf en 540 werknemers gingen met pensioen. De rest, 2.310 medewerkers, stroomden uit naar een uitkering of inactiviteit.

TOTALE INSTROOM NAAR HERKOMST

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- herintreder (> 1jr weg)
- zij-instromer
- overig (onderwijs, uitkering etc)

TOTALE UITSTROOM NAAR BESTEMMING

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- andere sector
- uitkering
- zzp
- pensioen
- inactief

Arbeidsomstandigheden: ziekteverzuim in 2020 hoger dan in 2019 in Groningse zorg

- In tweede helft van 2019 heeft het CBS werknemers in de Groningse zorg en welzijn gevraagd naar de arbeidsomstandigheden. Bijna acht op de tien werknemers in de Groningse zorg- en welzijnssector geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het werk dat zij doen.
- Toch ervaart meer dan 40% van de zorg- en welzijnswerknemers de werkdruk als te hoog of veel te hoog. Het aandeel medewerkers dat een te hoge werkdruk ervaart, verschilt per branche. In de branche jeugdzorg ervaart bijna de helft (49,3%) van de medewerkers de werkdruk als (veel) te hoog. Terwijl in de eerstelijnszorg (exclusief de huisartsenzorg) nog geen 30% van het personeel aangeeft de werkdruk als (veel) te hoog te ervaren.
- In verband met de corona crisis is werknemerspeiling over 2020 uitgesteld. Bij de vier grote Groningse zorgbranches zien we in het derde en vierde kwartaal van 2020 een hoger verzuim dan in 2019.

Ontwikkeling ziekteverzuim (%) grootste Groningse zorgbranches					
Branche	jaar	Q1	Q2	Q3	Q4
Geestelijke gezondheidszorg	2019	n.b.	n.b.	5,3	6,6
	2020	7,8	6,1	6,1	7,2
Gehandicaptenzorg	2019	n.b.	n.b.	5,9	8,1
	2020	9,0	7,5	8,5	8,1
Verpleging, Verzorging en Thuiszorg	2019	n.b.	n.b.	7,8	9,0
	2020	9	7,1	9,1	8,5
Ziekenhuizen (excl. UMCG)	2019	n.b.	n.b.	5,0	5,3
	2020	5,9	4,5	5,4	5,5

n.b.: cijfer niet bekend

Opleiden en ontwikkelen: instroom mbo-beroepsonderwijs zorg en welzijn groeit in Groningen

- Ongeveer 69% van de werknemers in de Groningse zorg- en welzijnssector volgde (in 2019) een vorm van scholing, landelijk ligt dit aandeel op 71%. De scholing kan een korte training zijn, maar ook een kwalificerende opleiding op een ander functieniveau.
- Afgelopen jaren steeg de instroom in het mbo zorg- en welzijnsberoepsonderwijs. Vijf jaar geleden (2015/'16) koos 30% van Groningse mbo-studenten voor een zorg- of welzijnsopleiding. Nu (2019/'20) is dat 40% van Groningse studenten.
- Na een behoorlijke groei in studiejaar in 2017-'18, daalt de Groningse instroom van studenten in het hbo zorg- en welzijnsonderwijs voor het tweede studiejaar op rij. Ook de instroom in het wo loopt in studiejaar 2019-'20 weer terug na toename in 2018-'19. Van de Groningse studenten kiest in het hbo 37% voor een zorg- of welzijnsopleiding, in het wo is dat 25%.

Groningen instroom beroepsonderwijs						Trend	
Studierichting / studiejaar	2015-'16	2016-'17	2017-'18	2018-'19	2019-'20*	2015-'14/2019-'20	2018-'19/2019-'20
mbo zorg en welzijn	2.497	2.590	3.016	3.466	3.582	43,5%	3,3%
mbo geen zorg en welzijn	5.798	5.644	5.566	5.277	5.360	-7,6%	1,6%
hbo zorg en welzijn	2.082	2.182	2.740	2.307	2.138	2,7%	-7,3%
hbo geen zorg en welzijn	3.651	3.615	3.504	4.775	3.698	1,3%	-22,6%
wo zorg en welzijn	2.160	2.040	2.010	2.550	2.100	-2,8%	-17,6%
wo geen zorg en welzijn	6.050	5.870	6.070	7.320	6.410	6,0%	-12,4%

* de instroomcijfers over studiejaar 2019-'20 zijn voorlopige cijfers

Arbeidsmarkprognose t/m 2030: ruim 6.500 medewerkers tekort voor groeiende zorgvraag

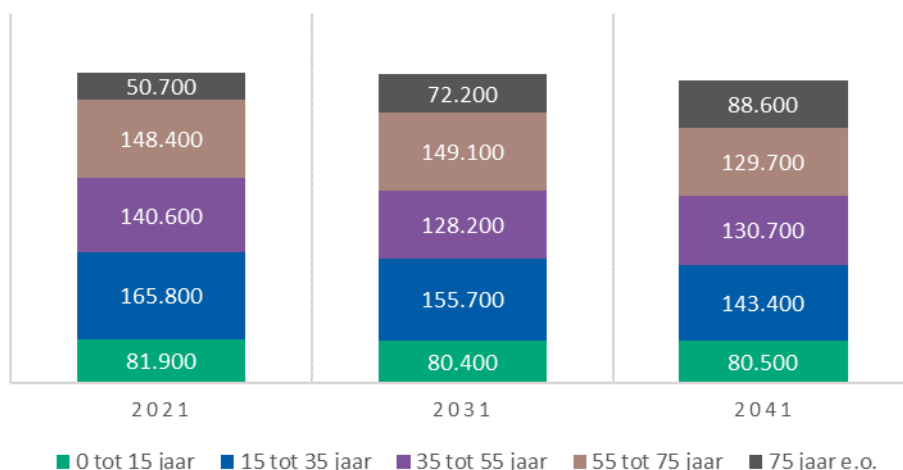
- Het aantal mensen dat in de Groningse zorg en welzijn gaat werken, blijft de komende jaren groeien. In 2030 zijn dat naar verwachting tussen de 59.900 en 60.800 werknemers, tussen de 5% en 7% meer dan in 2019. Deze verwachte werknemersgroei is ontoereikend om de toenemende zorgvraag te kunnen opvangen.
- In 2019 was er in Groningen al sprake van een tekort van 1.400 werknemers. Naar verwachting ontstaat in 2030 in Groningen een personeelstekort van 6.500 tot 6.700 werknemers. De grootste tekorten worden verwacht voor de Groningse verpleeghuizen, ongeveer tussen 3.200 en 3.400 mensen. Voor de functiegroep verzorgenden (mbo-3) wordt in Groningen het grootste personeelstekort geraamd: 1.700 à 1.900 mensen in 2030.

Demografische ontwikkeling: Er is sprake van ontgroening en vergrijzing in provincie Groningen

- De verwachte leeftijdsopbouw van de provincie Groningen verandert sterk de komende jaren. Er is namelijk sprake van ontgroening en vergrijzing. Dit betekent dat de potentiële beroepsbevolking komende jaren zal afnemen, terwijl de leeftijdsgroep van 75 jaar en ouder sterk toeneemt. Die leeftijdsgroep vraagt gemiddeld genomen de meeste zorg.
- De totale bevolking krimpt in 2041 in de provincie Groningen met 14.500 mensen (-2,5%), maar het aantal mensen met een leeftijd van 75 jaar en ouder neemt sterk toe met 37.900 mensen (+74,8%). Het aantal mensen in Groningen in de leeftijd van 15 tot 75 jaar neemt daarentegen af met 51.000 mensen (-11,2%).

Bevolkingsprognose Groningen					
Leeftijd	2021	2031	2041	2021-'41	% 2021-41
0 tot 15 jaar	81.900	80.400	80.500	-1.400	-1,7%
15 tot 35 jaar	165.800	155.700	143.400	-22.400	-13,5%
35 tot 55 jaar	140.600	128.200	130.700	-9.900	-7,0%
55 tot 75 jaar	148.400	149.100	129.700	-18.700	-12,6%
75 jaar e.o.	50.700	72.200	88.600	37.900	74,8%
Totaal	587.400	585.600	572.900	-14.500	-2,5%

BEVOLKINGSPROGNOSE GRONINGEN

Bronnen

- ABF Research i.s.m. Prismant (arbeidsmarktprognoses)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Vacaturesite ZorgpleinNoord
- Vernet (ziekteverzuim)

Meer informatie over deze publicatie

- Deze factsheet is een uitgave van Stichting ZorgpleinNoord. Publicatie uit dit werk is toegestaan, mits de gebruikte bronnen ook vermeld worden.
- Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met de onderzoekers van ZorgpleinNoord: Jort Voerman (j.voerman@zorgpleinnoord.nl) of Karin Doornbos (k.doornbos@zorgpleinnoord.nl)